

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, declarat de către Poidolov Nicolai, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 noiembrie 2022, privind respingerea aplicării retroactivității prevederilor legii penale favorabile de la art. 85 Cod penal,

Termenul examinării cauzei:

15.02.2023 – 22.02.2023

A C O N S T A T A T :

1. La 16.07.2020, condamnatul Poidolov Nicolai a depus la Judecătoria Cimișlia sediul Leova cerere, prin care a solicitat aplicarea retroactivă a prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal și aplicarea altei pedepse în limitele legii noi. (f.d.1, vol.I)

În argumentarea cererii condamnatul Poidolov Nicolai a invocat, că la momentul săvârșirii infracțiunii dânsul avea vârsta de 19 ani și pedeapsa maximă care-i poate fi stabilită nu poate depăși 12 ani și 6 luni, prin efectul art.10 Cod penal.

2. La 06.10.2020 condamnatul Poidolov Nicolai, a depus la Judecătoria Cimișlia sediul Leova, cerere prin care a solicitat aplicarea retroactivă a prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, cu ultimele modificări, conform art. 10, 10¹ Cod penal, cu reducerea pedepsei. (f.d.107, vol.I)

În argumentarea cererii condamnatul Poidolov Nicolai a invocat, că la momentul săvârșirii infracțiunii și la momentul condamnării acesta nu avea împlinită vârsta de 21 ani, și maximul pedepsei este 12 ani 6 luni.

3. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 04.12.2020 s-a dispus conexarea într-o procedură unică de soluționare a cererilor condamnatului Poidolov Nicolai din 16.07.2020 și 06.10.2020. (f.d.130, vol.I)

4. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 06 septembrie 2022, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea condamnatului Poidolov Nicolai cu privire la aplicarea retroactivă a prevederilor legii penale favorabilă de la art. 85 Cod penal, și a fost încetată procedura de examinare a cererii condamnatului

Poidolov Nicolai cu privire la aplicarea modificărilor operate în art. 84 alin. (1) Cod penal, în temeiul principiului retroactivității legii penale.

5. La 09.09.2022, recurs a declarat avocatul Șcheau Igor în interesele condamnatului Poidolov Nicolai, solicitând casarea încheierii și adoptarea unei noi hotărâri de admitere a cererii condamnatului Poidolov Nicolai, concretizată de condamnat în fața instanței în sensul aplicării art. 85 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea față de el a retroactivității legii penale noi mai blânde, cu modificarea pedepsei aplicată prin decizia Curții de Apel Cahul din 30.11.2017, prin reducerea pedepsei prin prisma art. 85, 10, 10¹ Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În argumentarea recursului avocatul Șcheau Igor a invocat, că instanța a ignorat obiectul cererii condamnatului Poidolov Nicolai, apreciind eronat circumstanțele de fapt ale cauzei. Cererea deținutului nu a avut niciodată ca obiect și nu se referă la aplicarea retroactivității art. 70 alin.(3¹) Cod penal. Prima instanță reține o oarecare consecutivitate în aplicarea art. 70 alin. (3¹), 70 alin. (4), 85 alin. (1) Cod penal, concluzie vădit eronată și contrară legii, or în varianta finală a acestei legi nu este expus că aceste norme urmează a fi aplicate consecutiv.

Instanța a reținut că art. 85 alin. (1) Cod penal, poate fi aplicat doar de instanța de fond, ceea ce contravine rigorilor art. 10, 10¹ Cod penal, care nu prevăd astfel de interdicții. La caz, există toate premisele legale pentru aplicarea față de Poidolov Nicolai a prevederilor art. 10, 10¹ Cod penal, prin prisma modificărilor art. 85 Cod penal, care modifică cuantumul maxim al pedepsei penale pentru persoanele condamnate, pentru prima oară, reducându-l la 15 ani închisoare, cu reducerea corespunzătoare a pedepsei penale aplicată lui Poidolov Nicolai.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 30.11.2017, prin prisma art. 85 Cod penal, Poidolov Nicolai a fost condamnat pe art. 145 alin.(2) lit. a), e), i), j) Cod penal, prin adăugarea în întregime a părții neexecutate stabilită prin sentința Judecătorei Vulcănești din 04.06.2016, la 21 ani închisoare.

Decizia a fost menținută în recurs prin decizia CSJ din 16.05.2018. Ulterior rămânerii definitive și irevocabile a sentinței de condamnare vizate, pe 20.12.2017 legiuitorul moldav a aprobat Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.163 din 20.07.17, în vigoare din 20.12.17, în cadrul căreia se conține inclusiv norma de modificare a art. 85 Cod penal.

Astfel, norma vizată prevede că în cazul persoanelor care sunt condamnate prima oară pentru un cumul de sentințe, iar la momentul comiterii infracțiunilor aveau vârstă cuprinsă între 18 și 21 ani, pedeapsa totală nu poate depăși 15 ani. Având în vedere că pedeapsa de 21 ani închisoare, aplicată prin sentința de condamnare definitivă, depășește maximul pedepsei penale stabilit de lege prin prisma noii redacții a art. 85 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală

aplicată deținutului urmează a fi redusă la acest maxim de 15 ani închisoare. O poziție similară rezultă din decizia Curții Constituționale privind sesizarea nr. 93-2018, anexată în copie la materialele cauzei, în pct. 22 al căreia se indică expres despre faptul că, în cazuri similare ca cele ale lui Poidolov Nicolai maximul pedepsei cu închisoarea nu poate depăși 12 ani și 6 luni.

La 03 octombrie 2022 condamnatul Poidolov Nicolai a declarat recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 06.09.2022 și reducerea pedepsei prin prisma art. 85, 10, 10¹ Cod penal.

În argumentarea recursului condamnatul a invocat, că la momentul săvârșirii infracțiunii nu împlinise vârsta de 21 ani.

6. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 noiembrie 2022, au fost respinse recursurile ordinare declarate de condamnatul Poidolov Nicolai și de avocatul Șcheau Igor în interesele condamnatului, fiind menținute încheierea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 06 septembrie 2022, prin care a fost respinsă cererea condamnatului Poidolov Nicolai cu privire la aplicarea retroactivă a prevederilor legii penale favorabilă de la art. 85 Cod penal.

6.1. Pentru a decide astfel instanța de recurs a constatat că conform modificărilor efectuate în Codul penal prin Legea nr.163 din 20 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 364-370 din 20.10.2017, intrată în vigoare la 20 decembrie 2017, la articolul 85 alineatul (1), după textul "care nu au atins vârsta de 18 ani" a fost introdus textul "*și a persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate*".

Astfel, în redacția actuală art. 85 alin. (1) Cod penal stipulează: "*dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În acest caz, pedeapsa definitivă nu poate depăși termenul de 30 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vârsta de 18 ani și a persoanelor 4 care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate – termenul de 15 ani*".

Instanța de recurs a menționat că instanța de fond corect a încetat procedura de examinare a cererii condamnatului Poidolov Nicolai cu privire la aplicarea modificărilor operate în art. 84 alin. (1) Cod penal, în temeiul principiului retroactivității legii penale, dat fiind că condamnatul Poidolov Nicolai, în ședința de judecată nu a susținut cererea în partea aplicării în privința sa a retroactivității prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal. Cu referire la soluția asupra cererii condamnatului Poidolov Nicolai privind aplicarea retroactivă a prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, Colegiul judiciar constată ca este întemeiată și legală.

Potrivit materialelor cauzei se atestă că Poidolov Nicolai, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 04 iunie 2015, în baza art.

287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 3 ani. (f.d.42, vol.I)

Prin sentința Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 31 mai 2017, Poidolov Nicolai a fost condamnat în baza art.145 alin.(2) lit. a), e), i) Cod penal, la 17 ani închisoare; conform art. 84 alin.(1)-(4) Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată integral pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 04 iunie 2015, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis (f.d.42,48, vol.I). Prin încheierea Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 15 iunie 2017 a fost corectată eroarea materială admisă în dispozitivul sentinței Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 31 mai 2017, și anume s-a corectat sintagma „în conformitate cu art. 84 alin.(1)-(4) Cod penal pentru concurs de infracțiuni...” cu cuvintele „în conformitate cu art. 85 alin.(1)-(4) Cod penal pentru cumul de sentințe...”. (f.d.27 vol.I)

Prin decizia instanței de apel Curtea de Apel Cahul din 30 noiembrie 2017 a fost casată parțial sentința Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 31 mai 2017, în latura penală și latura civilă, și pronunță o nouă hotărâre, prin care Poidolov Nicolai a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. a), e), i), j) Cod penal la 18 ani închisoare. Conform art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată integral pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 04 iunie 2015, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 21 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. (f.d.61, vol.I)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2018 a fost decisă inadmisibilitatea recursurilor împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 30 noiembrie 2017. (f.d.26, vol.I)

Instanța de recurs a reținut că condamnatul Poidolov Nicolai a solicitat aplicarea retroactivă a prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, deoarece la data comiterii infracțiunii acesta împlinise vârsta de 19 ani. După modificările operate prin Legea nr.163 din 20 iulie 2017, în vigoare din 20.12.2017, art. 70 alin. (3¹) Cod penal stabilește că, *„la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime. În cazul în care instanța, ținând cont de personalitatea infractorului, ajunge la 5 concluzia că doar prin aplicarea pedepsei în limitele generale se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă în limitele prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită. Necesitatea aplicării pedepsei în limitele generale urmează a fi argumentată de către instanța de judecată”*.

În Decizia Curții Supreme de Justiție din 17.12.2020 a fost admis recursul în interesul legii, declarat de Procurorul General, în vederea asigurării interpretării și aplicării unitare a legii penale și de procedură penală (în aplicarea

retroactivității legii penale art. 70 alin.(3¹), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal în cazul condamnaților care au săvârșit infracțiunea la vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani), și a decis: ... 3) **În asemenea cazuri, urmează a fi aplicate întocmai și în consecutivitatea de mai jos, regulile prescrise în: a) art.70 alin.(3¹) Cod penal ... totodată în virtutea art. 70 alin.(3¹) Cod penal, în cazul în care instanța, ținând cont de personalitatea infractorului, ajunge la concluzia că doar prin aplicarea pedepsei, în limitele generale, se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă, în limitele prevăzute de legea penală, pentru infracțiunea săvârșită. Necesitatea aplicării pedepsei, în limite generale, urmează a fi argumentată de către instanța de judecată. Astfel, pedepsele reduse, stipulate la art. 70 alin. (3¹), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal, în vigoare din 25.12.2017, nu vor fi aplicate în cazul pedepselor individualizate, conform criteriilor generale (art. 75 Cod penal).**

În partea de constatare a Deciziei din 17.12.2020 Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție a menționat că: „ ... reglementările art.70 alin.(3¹), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal, modificate prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, fiind mai favorabile, au efect retroactiv, adică se extind asupra persoanelor menționate, care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa. De asemenea, art. 70 alin.(3¹) Cod penal mai stipulează că, în cazul în care instanța, ținând cont de personalitatea infractorului, ajunge la concluzia că doar prin aplicarea pedepsei, în limitele generale, se va atinge scopul pedepsei penale, aceasta poate dispune o pedeapsă, în limitele prevăzute de legea penală, pentru infracțiunea săvârșită, necesitatea aplicării pedepsei, în limite generale, urmând a fi argumentată de către instanța de judecată. Această excepție, în coroborare cu normele art. 75 alin. (1) Cod penal, potrivit cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate, în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, rezumă că pedepsele reduse, stipulate în art. 70 alin. (3¹) și (4), art. 84 alin. (1) și art. 85 alin. (1) Cod penal, care sunt în vigoare din 20 decembrie 2017, nu vor fi aplicate în cazul pedepselor individualizate, conform criteriilor generale.”

Conform art. 465⁴ alin. (2) Cod de procedură penală, “Decizia pronunțată în interesul legii este obligatorie din ziua pronunțării ...”, prin urmare, în speța condamnatului Poidolov Nicolai, acestuia nu-i sunt aplicabile retroactiv efectele favorabile ale prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal, în vigoare din 20 decembrie 2017, dat fiind că pedeapsa lui a fost individualizată de către instanțele judecătorești conform criteriilor generale (art. 75 Cod penal), existând hotărâri judecătorești irevocabile, adoptate după data de 20.12.2017,

prin care s-a decis neaplicarea față de Poidolov Nicolai a noilor limite ale pedepsei, stabilite la art. 70 alin. (3¹) Cod penal. În special, anterior Judecătoria Cimișlia a examinat cererea condamnatului Poidolov Nicolai privind aplicarea retroactivității legii penale și reducerea pedepsei în baza art. 70 alin. (3¹) Cod penal, și prin încheierea Judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 15.12.2018, menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 04.06.2019 (f.d. 21, 215 vol.I), a fost respinsă cererea condamnatului Poidolov Nicolai cu privire la aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3¹) Cod penal.

Instanțele de fond și recurs au concluzionat, că prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, prin prisma retroactivității legii penale, nu sunt aplicabile față de Poidolov Nicolai, luând în considerație personalitatea condamnatului și gravitatea infracțiunii, iar scopul pedepsei penale va fi atins doar prin aplicarea pedepsei în limitele generale.

S-a citat fragmentul deciziei Curții de Apel Cahul din 30.11.2017, unde instanța de apel a indicat: *„colegiul judiciar menționează că, instanța de fond, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei aplicate inculpaților (...) și Poidolov Nicolai, nu a acordat deplină eficiență principiile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 7, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia”*. La fel, în textul deciziei instanța de apel a indicat că, *„aplicând prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugarea în întregime la pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 04 iunie 2015, colegiul judiciar stabilește definitiv pedeapsa inculpaților (...) și Poidolov Nicolai sub formă de închisoare pe un termen de 21 ani fiecare, în penitenciar de tip închis. În opinia Colegiului judiciar pedeapsa aplicată inculpaților (...) și Poidolov Nicolai sub formă de închisoare, este una legală, echitabilă și direct proporțională gravității faptei comise, atitudinea acestora față de fapta comisă, cât și comportamentul lor în timpul și după săvârșirea infracțiunii”*. (f.d.61-79 vol. I)

Din conținutul textului deciziei instanței de apel se desprinde că pedeapsa aplicată lui Poidolov Nicolai a fost individualizată conform criteriilor generale stabilite la art. 75 Cod penal, și acest fapt, în cumul cu efectul încheierii Judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 15.12.2018, exclude aplicabilitatea prevederilor art. 85 Cod penal, prin prisma retroactivității legii penale. Nu este reținut argumentul recurentului avocat Șcheau Igor, precum că prima instanță ar fi motivat că art. 85 alin. (1) Cod penal poate fi aplicat doar de instanța de fond, ceea ce ar contravine rigorilor art. 10, 10¹ Cod penal, care nu prevăd astfel de interdicții. Colegiul marchează, că în textul încheierii recurate nu se regăsește o astfel de afirmație (concluzie) a primei instanțe. Reieșind din cele expuse, Colegiul judiciar conchide că instanța de fond întemeiat a respins

cererea condamnatului Poidolov Nicolai de aplicare a retroactivității legii penale mai blânde (art. 85 alin. (1) Cod penal), în baza art. 10 și 10¹ Cod penal.

7. Nefiind de acord cu hotărârile pronunțate Poidolov Nicolai, a depus cerere de recurs în anulare, solicitând casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 noiembrie 2022, cu aplicarea în privința sa a prevederilor art. 85 Cod penal, prin prisma art. 10¹ Cod penal, motivînd că ambele instanțe i-au refuzat neîntemeiat aplicarea acestora.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Conform art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În conformitate cu art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, și anume hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia contestată de către Poidolov Nicolai, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs din speța este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare

înaintat de Poidolov Nicolai, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 453, 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către Poidolov Nicolai, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 noiembrie 2022, privind respingerea aplicării retroactivității prevederilor legii penale favorabile de la art. 85 Cod penal, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 22 februarie 2023.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana